

Ajdodlarimiz merosi – ma'naviyat gulshani.

Z.Nasretdinova, M.Allamova –

Xorazm VPKQTMOI

o`qituvchilari

Bunyodkorlik g'oyalari yurtini obod, xalq hayotini farovon qilishdek olijanob maqsadlar bilan ajralib turadi: tenglik, vatanparvarlik, insonparvarlik, xalqparvarlik, tinchlik, ozodlik, hurfiylik, do'stlik, birodarlik, bag'rikenglik, taraqqiyot va ularning insoniyat sivilizatsiyaga erishgan davrlardan buyon jamiyat hayotining eng ezgu g'oyalari sifatida yashab kelmoqda.

Prezident Islom Karimovning “O'zbek tom ma'noda bunyodkordir”, - degan so'zlarida ham ana shu boqiy g'oyalarning ma'no-mazmuni o'z ifodasini topgan. Bunday bunyodkorlik xalqimizga ota-bobolarimizdan merosdir.

Insoniyat tarixida odamlar ongi va shuuriga adolat, haqiqat, ezgulik, mehnatsevarlik kabi yuksak g'oyalar urug'ini sepgan zot, payg'ambar Zardushtdir.

“Avesto” kitobida quyidagi satrlar mavjud:

“Ezgu fikr, ezgu so'z va ezgu ishlar bilan ezgu fikr, ezgu so'z va ezgu ishni alqaydi. O'zimni boru ezgu fikrga, ezgu so'zlar (aytish)ga, ezgu ishlar amaliga baxshida qilaman, barcha yomon fikrlardan yomon so'zu yomon ishlardan yuz o'giraman”. Bu buyuk g'oyalar bundan 2700 yil muqaddam yashab o'tgan vatandoshimiz Zardushtning o'lmas mafkurasi edi. Abu Nosir Forobiy o'zining “Fozil odamlar shahri”, “Fuqarolik siyosati”, “Baxt saodatga erishuv haqida” kabi asarlarida oliyjanob jamiyat, adolatli tizim haqidagi fikr-mulohazalarini bayon qilib, o'z davri uchun izchil ta'limot yaratdi. U har tomonlama yetuk, barcha aholini baxt-saodatga, ilm-ma'rifatga olib boruvchi ideal jamoa haqidagi g'oyalarini ilgari surdi.

Alisher Navoiy insonlarni mehnatga, yaratuvchanlikka, adolatga chaqiradi. Ma'rifatga asoslangan jamiyat yaratishni orzu qiladi. Bu orzular

“Farhod va Shirin”, “Saddi Iskandariy” kabi dostonlarda o‘z ifodasini topgan. Shoirning o‘zi bunyodkorlik ishlariga bosh – qosh bo‘lgan. Alisher Navoiy 200 dan ortiq talabalarni o‘z hisobidan o‘qitgan.

Amir Temur g‘oyalarini yoki ma’naviyatini belgilovchi bosh mezonining butun umr bo‘yi amal qilgan “Kuch – adolatda!” degan shioridir. Bu uning “Temur tuzuklari”da mujassamlashgan. Ushbu bebaho tarixiy asarda hokimlar va vazirlarning vazifalari, o‘z ishiga munosabati, aholi turgan qatlami – raiyatining haq-huquqini qimoya qilish, sipoqlarga munosabat kabi qayotiy-ma’naviy, axloqiy qonun-qoidalar o‘z ifodasini topgan.

Soqibqironning “Temur tuzuklari”dan olingan quyidagi purhikmat satrlar fikrimizning dalilidir:

-zolimlardan mazlumlar haqqini oldim. Zolimlar yetkazgan ashyoviy va jismoniy zararlarini isbotlaganimizdan keyin ularni shariatga muvofiq, odamlar o‘rtasida muhokama qildim va bir gunohkorning o‘rninga boshqasiga- jabr zulm o‘tkazmadim;

-millatning dardlariga darmon bo‘lmoq vazifangizdir. Zaiflarni ko‘ring, yo‘qsillarni boylar zulmiga tashlamang. Adolat va ozodlik dasturiningiz, rahbaringiz bo‘lsin;

-kimki biron sahroni obod qilsa yoki qasr qursa, yo biror bog‘ ko‘kartirsa, yohud biror xarob bo‘lib yotgan yerni obod qilsa, birinchi yili undan hech narsa olmasinlar, uchinchi yili qonun - qoidaga muvofiq xiroj yig‘sinlar.

Katta-kichik har bir shahar, har bir qishloqda masjid, madrasa va honaqqoqlar bino qilsinlar, faqiru miskinlarga langarxona solsinlar, kasallar uchun shifoxona qurdirsinlar va ularda ishlash uchun tabiblar tayinlasinlar.

Amur Temurning bu so‘zlari asrlar osha xalqimizning asl farzandlarini el-yurt, Vatan haqida qayg‘urishga chorlab kelmoqda.

Xususan, buyuk ajdodimiz Sohibqiron Amir Temurning sog‘lom ma’naviyat mahsuli bo‘lgan “Kuch-adolatda” degan shiori milliy g‘oyaning tarkibiy qismiga aylanib ketgan, mamlakat birligini ta’minlash, markazlashgan

davlat bapro etishda, ayniqsa uni odillik bilan boshqarishda ma'naviy-mafkuraviy asos bo'lib xizmat qilgan. Shu bois Temur saltanatida ilm-ma'rifat yuksak qadrlangan, insoning sha'ni, or-nomusi e'zozlangan, inson va uning mol-mulki davlat muhofazasiga olingan, o'grilikka keskin barham berilgan edi. Sohibqiron bobomizning: "Mening saltanatimning u chetidan bu chetiga, boshida oltin to'ldirilgan laganni yosh bola ko'tarib o'tsa ham uning mulkiga hech kimsa daxl eta olmaydi" degan so'zlari hayotiy haqiqat edi.

Albatta, ajdodlarimiz ishlari milliy g'ururimizni shakllantirishda muhim omil bo'lib xizmat qiladi. Shu bilan birga hozirgi davrda dunyo fani yutuqlarini egallash qam milliy g'oyamizning mezoniga aylangan. Ayni paytda milliy g'urur vatanparvarlik tuyg'ulari bilan mushtarakdir.

Adabiyotlar.

1. I.A.Karimov Yuksak ma'naviyat- engilmas kuch. T."Ma'naviyat"2008.
- 2..Karimov I.A. Bizni tanlagan yo'limizdan qech Kim qaytara olmaydi. «Xalq so'zi» gazetasi 17 may 2005 yil.
- 3.Karimov I.A. Ozod va obod Vatan, erkin va farovon qayot – pirovard maqsadimiz. T-8. -T.: O'zbekiston, 2000.t 462-467 b.

